

Nghèo đói đã và đang tồn tại như là một thách thức lớn đối với sự phát triển của xã hội loài người, một vấn đề bức xúc của hầu hết các

Lê Thị Tường Anh

GV Khoa NN-PL

quốc gia trên thế giới. Vì vậy, Đảng và Nhà nước ta coi xóa đói giảm nghèo là một chủ trương lớn trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước nhằm cải thiện đời sống vật chất và tinh thần cho người nghèo, thu hẹp khoảng cách về trình độ phát triển giữa các vùng, địa bàn và giữa các dân tộc, nhóm dân cư.

Ngay từ năm 1996, Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Trị đã chính thức phê chuẩn chương trình xóa đói giảm nghèo với tư cách là một chương trình có mục tiêu cụ thể và được xem là một trong các chương trình ưu tiên của địa phương. Tuyệt đại đa số nhân dân đã hưởng ứng một cách mạnh mẽ, kịp thời và tâm huyết. Các chương trình giảm nghèo, giải quyết việc làm, chính sách đối với đồng bào miền núi, vùng sâu, vùng xa được quan tâm và tập trung giải quyết, đạt được kết quả đáng mừng. Cuộc vận động “*Ngày vì người nghèo*” sau một thời

gian thực hiện đã huy động được hơn 47 tỷ đồng, hỗ trợ xây dựng được gần 5.000 nhà đại đoàn kết cho hộ nghèo. Năm 2010, đã có 5.000 lượt hộ nghèo được vay vốn ưu đãi, doanh số cho vay gần 100 tỷ đồng. Tập huấn hướng dẫn cách làm ăn cho hơn 1.570 lượt người nghèo, kinh phí 1 tỷ đồng. Đào tạo nghề cho 2.210 lao động nghèo, kinh phí thực hiện 3,8 tỷ đồng. Thực hiện mua và cấp phát thẻ bảo hiểm y tế cho 51.593 người nghèo với số tiền 21 tỷ đồng và 1.720 người thuộc diện hộ cận nghèo với số tiền 515 triệu đồng. Thực hiện miễn, giảm học phí và trợ cấp học bổng cho 16.355 học sinh nghèo, kinh phí miễn, giảm là 2,2 tỷ đồng. Trợ giúp pháp lý cho 2.252 lượt người nghèo, kinh phí thực hiện 400 triệu đồng. Đầu tư xây dựng 25 công trình cơ sở hạ tầng tại 12 xã đặc biệt khó khăn vùng bãi ngang ven biển, với tổng kinh phí 12 tỷ đồng. Đặc biệt, Chương trình hỗ trợ giảm nghèo nhanh và bền vững cho huyện Đakrông theo Nghị quyết 30a của Chính phủ đã tranh thủ được nhiều nguồn lực từ Nhà nước, doanh nghiệp cùng tham gia và đã tạo chuyển biến trong đời sống vật chất và tinh thần cho người nghèo, đồng bào dân tộc ít người. Việc thực hiện đồng bộ nhiều chính sách, giải pháp thiết thực như đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng các xã khó khăn, đào tạo nghề cho lao động nghèo, hỗ trợ xây dựng nhà cho hộ nghèo... nên tỷ lệ hộ nghèo đã giảm rõ rệt. Năm 1996 toàn tỉnh có 24.759 hộ đói nghèo, chiếm tỷ lệ 22,75%, đến năm 2010 tỷ lệ hộ nghèo theo chuẩn quốc gia giảm xuống còn 12%. Có thể nói, thời gian qua tỉnh Quảng Trị đã có nhiều giải pháp có hiệu quả triển khai các chính sách của Trung ương, tập trung

nguồn lực, con người và những chính sách cụ thể của địa phương nhằm giảm nghèo và trợ giúp các đối tượng yếu thế trong xã hội, góp phần bảo đảm an sinh xã hội và thúc đẩy phát triển kinh tế trên địa bàn. Tuy nhiên, nhìn một cách tổng thể, công tác này vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra và đang đứng trước những thách thức to lớn, đặc biệt là trong việc bảo đảm hài hoà mối quan hệ giữa tăng trưởng kinh tế và công bằng xã hội. Tuy tỷ lệ hộ nghèo đã giảm nhanh nhưng chưa thực sự bền vững. Nguyên nhân nghèo chủ yếu là do thiếu vốn sản xuất, kinh doanh, tiếp đến là thiếu kinh nghiệm làm ăn và thiếu đất sản xuất. Ngoài ra còn do thiếu lao động, đông người ăn theo; gia đình có người già yếu, tàn tật, ốm đau; có người mắc tệ nạn xã hội; gặp tai nạn, rủi ro; bị thiên tai, dịch bệnh. Một bộ phận người nghèo chưa nhận thức đúng về trách nhiệm của chính mình, có tâm lý ỷ lại, chây lười, thiếu quyết tâm vươn lên vượt qua đói nghèo. Vì vậy, đời sống của một bộ phận nhân dân còn gặp nhiều khó khăn, đặc biệt là đồng bào ở vùng sâu, vùng xa, vùng bị thiên tai nặng.

Công tác giảm nghèo cần được xem xét như là giải pháp nâng cao chất lượng cuộc sống, tạo cơ hội phát triển bền vững và giảm bất bình đẳng. Mục tiêu giảm nghèo cần được xem là một trong những mục tiêu phát triển kinh tế-xã hội của tỉnh, đầu tư cho giảm nghèo là đầu tư cho phát triển và bảo đảm an sinh xã hội. Các giải pháp giảm nghèo, tăng thu nhập cần phải hướng đến mục tiêu phát triển sinh kế bền vững, từng bước nâng cao năng lực của người nghèo về trình độ tay nghề, vay vốn, chăm sóc y tế.

Cùng với việc ưu tiên bố trí kinh phí từ ngân sách, các chính sách và giải pháp xóa đói giảm nghèo được triển khai đồng bộ trên cả bốn phương diện:

Một là, giúp người nghèo tăng khả năng tiếp cận các dịch vụ công cộng, nhất là về y tế, giáo dục, dạy nghề, trợ giúp pháp lý, nhà ở, nước sinh hoạt.

Hai là, hỗ trợ phát triển sản xuất thông qua các chính sách về bảo đảm đất sản xuất, tín dụng ưu đãi, khuyến nông-lâm-ngư, phát triển ngành nghề.

Ba là, phát triển cơ sở hạ tầng thiết yếu cho các xã, thôn, bản đặc biệt khó khăn; Bốn là chính sách vay vốn ưu đãi kết hợp với việc ưu tiên cho con em hộ nghèo đi lao động xuất khẩu ở những thị trường có thu nhập cao.

Ngoài ra, tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn cho các hộ giảm nghèo, đặc biệt ở cơ sở về định hướng và giải pháp của chương trình, trang bị các kỹ năng xây dựng kế hoạch có sự tham gia của người dân, kỹ năng làm việc với cộng đồng, người nghèo. Nhân rộng các mô hình giảm nghèo có hiệu quả để hướng dẫn, hỗ trợ các hộ nghèo trên địa bàn, nhất là ở các địa phương vùng sâu, vùng xa.

Giảm nghèo là yếu tố cơ bản để đảm bảo công bằng xã hội và tăng trưởng bền vững. Vì vậy, đây không chỉ là trách nhiệm của chính quyền và cộng đồng mà phải có sự giúp đỡ của các ngành, các cấp cùng các đoàn thể hỗ trợ giải quyết một cách đồng bộ. Đồng thời, tạo ra cơ hội cho mọi người cùng giúp đỡ lẫn nhau vươn lên thoát nghèo, xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc.